Lietas arhīva Nr. K69-0673-24/25
ECLI:LV:KURT:2024:1011.19220279024.2.S

Kurzemes rajona tiesa
SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Kuldīgā 2024. gada 11. oktobrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Anita Simsone,
piedaloties prokuroram Edgaram Kristovskim,
aizstāvim zvērinātam advokātam Artūram Ševčukam,
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts pēc Krimināllikuma 185. panta otrās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ tīši bojāja svešu mantu ar dedzināšanu, šādos apstākļos.

/pers. A/ /datums/plkst.16.30 /adrese/, pēc ievietošanas Talsu novada pašvaldības policijas dienesta automašīnas VW CADDY, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, salonā/pagaidu turēšanas telpā, būdams alkohola ietekmē, atriebības vadīts, ar mērķi nodarīt kaitējumu svešai mantai, tīši ar šķiltavām aizdedzināja automašīnas salonā esošo plastmasas krēslu 205 EUR vērtībā, tādā veidā bojāja svešu mantu. Dedzināšanas rezultātā sadega plastmasas krēsla virsma, tā samazinot krēsla lietošanas vērtību tādā mērā, ka to vairs nevarēja pilnvērtīgi izmantot pēc nozīmes bez atbilstoša remonta.

Tīši bojājot svešu mantu /pers. A/ Talsu novada pašvaldībai nodarīja mantisku zaudējumu 205 EUR apmērā.

Ar šādām darbībām /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

[2] Apsūdzētais tiesas sēdē (lietas 145., 151. lapa) savu vainu atzina pilnībā, izdarīto nožēloja. Tiesas sēdē apsūdzētais lūdza tiesu pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā neveikt, jo viņš savu vainu pilnībā atzīst. Apsūdzētais paskaidroja, ka tiesas izskaidrotās procesuālās sekas pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas gadījumā viņam ir saprotamas, proti, ka spriedums ir pārsūdzams tikai daļā par tiesas piespriesto sodu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem.

Prokurors un aizstāvis pievienojās apsūdzētā lūgumam un pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499. pantu lūdza tiesu pierādījumu pārbaudi neveikt. Cietušās pārstāvim iebildumu nebija.

Tiesa, ņemot vērā apsūdzētā lūgumu, aizstāvja, cietušās pārstāvja un prokurora viedokli, kā arī apstākli, ka tiesa, sagatavojot lietu iztiesāšanai un pārbaudot lietas materiālus ir pārliecinājusies, ka tie pilnībā apstiprina apsūdzētā vainu viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā, nodarījuma kvalifikācija ir pareiza un tiesai nav šaubu par apsūdzētā vainu, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. pantu nolemj pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā neizdarīt, izņemot, pārbaudīt apsūdzētā personu raksturojošos datus. Šajā gadījumā pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

[3] Tiesa atzīst, ka ar lietas materiālu kopumu bez šaubām pierādīts, ka ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā, par ko ir sodāms.

[4] Cietušais mantiskā zaudējuma kompensāciju neuzturēja, jo to atlīdzinājusi apdrošināšanas sabiedrība.

[5] Nosakot sodu, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 46. panta $3.^1$ daļu un turpmāk norādīto.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7. pantu apsūdzētais izdarīja sevišķi smagu noziegumu, kas apdraud personas mantiskās intereses. Aizskarto interešu nozīmīgums un kaitīgums ir augsts. Nodarījuma kaitīgumu pastiprina fakts, ka apsūdzētais noziedzīgo nodarījumu izdarīja bīstamā veidā, aiz atriebības, radot paaugstinātas bīstamības apstākļus un apdraudējumu policijas darbiniekiem un savai dzīvībai un veselībai. Kaitīguma pakāpi pastiprina arī tas, ka /pers. A/ dedzināšanu izdarīja tīši, ar tiešu nodomu. Vienlaikus, izvērtējot kaitīgumu, tiesa ņem vērā, ka sabojātās mantas vērtība un nodarītais mantiskais zaudējums ir mazāks nekā valstī noteiktā minimālā alga.

[6] Nosakot sodu tiesa ievēro soda individualizācijas principu, kurš ir cieši saistīts ar taisnīguma principu. Tāpēc vainīgā personības izvērtēšana ir svarīga soda individualizācijā, jo tādējādi vainīgajam var noteikt visefektīvāko soda veidu un tā apmēru. Ziņas, kuras raksturo vainīgā personību un kurām ir krimināltiesiska nozīme, skar četrus aspektus: 1) fizisko stāvokli, 2) psihisko stāvokli, 3) sociālo statusu un 4) tiesisko statusu. Šie aspekti ļauj noskaidrot personas noziedzīgās uzvedības cēloņus, personas noziedzīgo tieksmju stabilitāti, kā arī noteikt maksimāli lietderīgu sodu, lai sasniegtu soda mērķus.

Nosakot sodu tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais, sadarbojoties ar procesa virzītāju un piekrītot lietas izskatīšanai bez pierādījumu pārbaudes, tādējādi izvēloties vienkāršāku procesa veidu, ir sekmējis krimināltiesisko attiecību noregulējumu. Minēto tiesa ņem vērā, vienlaikus tas nav apstāklis, kas būtiski sodu mīkstinātu.

[6.1] Apsūdzētais paskaidroja, ka strādā gadījuma darbus, ienākumi esot no 700 EUR, dzīvojot kopā ar mammu un palīdzot piemājas saimniecībā. Esot muguras saslimšana, invaliditāte nav noteikta. Tiesa atzīst, ka minētais apsūdzēto raksturo labi, tomēr, neraugoties uz to, ka personai ir

sociāli labvēlīgi sadzīves apstākļi, ir iespēja strādāt gadījumu darbus, nedz fakts, ka dzīvo kopā ar mammu un palīdz viņai piemājas saimniecībā, neattur izdarīt jaunu noziegumu. Tiesa uzskata, ka pozitīvie resursi netiek izmantoti un nespēj apsūdzēto atturēt no noziegumu izdarīšanas, tāpēc uzskaitītais tiek ņemts vērā pie soda noteikšanas, bet tas nav apstāklis, lai būtiski mīkstinātu sodu.

[6.2] Informācijas centra informācijā ietvertās ziņas (lietas 35.–41. lapa) liecina, ka apsūdzētais regulāri ir izdarījis administratīvos pārkāpumus, par kuriem sodīts. Kopā ir bijuši ierosināti 17 kriminālprocesi, no tiem viens ārvalstī, agrāk desmit reizes sodīts, pēdējās reizes – 2023. gada 6. februārī un 2023. gada 20. februārī, galīgais sods pēc šiem nolēmumiem noteikts ar 2023. gada 18. maija lēmumu, pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas atbrīvots 2024. gada 13. augustā. Soda izciešanai brīvības atņemšanas iestādē apsūdzētais atradies no 2023. gada janvāra līdz 2024. gada janvārim un no 2024. gada jūlija līdz 2024. gada 13. augustam. Jauno noziegumu /pers. A/ izdarījis tūlīt pēc soda izciešanas /datums/, kad aizturēts un pēc tam apcietināts. Norādītais liecina, ka apsūdzētais noziegumus izdara regulāri un piemērotie sodi, tajā skaitā brīvības atņemšana, nav sasnieguši soda mērķi. Jauno noziedzīgo nodarījumu apsūdzētais izdarīja dažas dienas pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas, kas soda bardzību pastiprina. Novērtējot minēto tiesa secina, ka noziegumu izdarīšanas regularitāte un ievērojamais skaits norāda, ka noziedzīgā nodarījuma recidīvs ir augsts.

[6.3] Tiesas sēdē apsūdzētais apgalvoja, ka ir sapratis, ka nedrīkst lietot alkoholu, jo tā ietekmē kļūst agresīvs un izdara prettiesiskas darbības. Tiesa minēto ņem vērā nosakot sodu, bet ieskata, ka tas nav apstāklis, kas būtiski ietekmē soda mēru un ir pamats ievērojamai soda mīkstināšanai.

[6.4] Nosakot sodu tiesa ņem vērā, ka katrs jauns noziedzīgs nodarījums soda bardzību pastiprina. Par katru jaunu noziedzīgu nodarījumu persona ir sodāma bargāk, jo, neraugoties uz izciesto sodu, persona turpina ignorēt valsts likumus un sabiedrības intereses. Uz to, ka personai, kura izdara vairākus noziedzīgus nodarījumus, krimināltiesiskajai represijai ir jābūt bargākai, norādīts arī tiesu prakses apkopojumā par sodu politiku. *[Latvijas Republikas Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumi krimināltiesībās. 2007./2008. Apgabaltiesu kā pirmās instances tiesas un Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas kā apelācijas instances tiesas sodu piemērošanas prakse, 92. lpp. Pieejams: http://at.gov.lv/lv/judikatura/tiesu-prakses-apkopojumi/kriminaltiesibas/]* Tiesa šim viedoklim pievienojas, jo pretējā gadījumā personai, kura noziedzīgos nodarījumus izdara regulāri, veidojas nesodāmības sajūta. Turklāt nesamērīgi viegla soda piemērošana personām, kuras regulāri izdara noziegumus, nepilda vienu no soda mērķiem, proti, neattur notiesāto izdarīt jaunu noziegumu un citas personas izdarīt noziegumus. Tiesa atzīst, ka persona, kura turpina izdarīt noziedzīgus nodarījumus neraugoties uz izciestajiem kriminālsodiem, nodara lielāku kaitējumu sabiedrībai, jo ar savām darbībām demonstrē noraidošu attieksmi pret valsts, sabiedrības interesēm. Tiesa pievienojas Senāta atziņai, ka tiesai nav pienākuma ikreiz noteikt vainīgajam visvieglāko likumā paredzēto sodu, piemērojot visus iespējamos labvēlīgos likuma nosacījumus. Turklāt nesamērīgi mīksta soda noteikšana neveicina soda prevencijas uzdevuma izpildi, jo nenostiprina ne vainīgās personas, ne citu personu pārliecību par nepieciešamību pildīt likumus un atturēties no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Fakts, ka apsūdzētajam iepriekš piespriestie sodi nav sasnieguši savu mērķi, un nedzēstas sodāmības laikā, dažas dienas pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas, viņš izdarījis jaunu, ar augstu kaitīguma pakāpi, noziegumu, norāda uz to, ka apsūdzētais nav labojies, viņa attieksme pret likumu un vispārējo uzvedības normu ievērošanu nav mainījusies, apsūdzētais neprot izvērtēt savu darbību būtamību un uz sevi vērstās negatīvās sekas. Izvērtējot norādīto tiesa uzskata, ka apsūdzētajam ir piemērojams papildsods – probācijas uzraudzība. Tiesa norāda, ka apsūdzētais neizprot savas uzvedības cēloņus un tāpēc pats nespēj atrast labāku risinājumu problēmām, nemācās no soda pat tad, ja tas ir ļoti bargs. Valsts probācijas dienesta īstenotā uzraudzības funkcija priekšplānā izvirza rehabilitācijas un ierobežojumu elementu sodu saturā. Tas nozīmē, ka reintegrācijas mērķa sasniegšana ir balstīta risinājumos, kas saistīti ar notiesātās personas problēmu apzināšanu un risināšanu, personas dzīvesveida un ikdienas rutīnas pārskatīšanu un sakārtošanu. Probācijas uzraudzības laikā apsūdzētajam būs iespēja izvērtēt savas nepareizās rīcības sekas, izprast likumpārkāpuma cēloņus un atrast piemērotu risinājumu. Probācijas uzraudzības laikā /pers. A/ netiešā veidā dos sabiedrībai atlīdzinājumu par izdarīto likumpārkāpumu, piedaloties rehabilitācijas pasākumos un ievērojot ierobežojumus, kļūstot par likumpaklausīgu pilsoni.

Par atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu tiesa atzīst to, ka apsūdzētais vainu atzīst un izdarīto nožēlo.

Par atbildību pastiprinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 1. punktu atzīstams tas, ka noziegums veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu un saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 12. punktu – noziedzīgais nodarījums izdarīts alkohola ietekmē.

Tā kā lietā ir konstatēti divi atbildību pastiprinoši apstākļi, soda mēru nav pamats noteikt minimālajā apmērā. Ievērojot teikto kopsakarā tiesa atzīst, ka apsūdzētajam brīvības atņemšanas sods nosakāms uz sešiem mēnešiem. Tiesa uzskata, ka ar šādu soda mēru apsūdzētais tiks taisnīgi sodīts. Turklāt šāds soda mērs ir atbilstīgs nozieguma kaitīgumam un tam, ka mantiskais zaudējums ir neliels. Ievērojot teikto tiesa uzskata, ka nav apmierināms apsūdzētā lūgums noteikt soda mēru minimālajā apmērā, jo iegūtās ziņas par apsūdzētā personību un nodarījuma faktiskie apstākļi liecina, ka tādā gadījumā soda mērķis pilnībā netiks sasniegts. Ievērojot [5], [6] norādīto, tiesa uzskata, ka probācijas uzraudzības laiks nosakāms uz vienu gadu. Tiesa uzskata, ka šajā laikā /pers. A/, piedaloties probācijas pasākumos, spēs mainīt savus sociāli nepareizos uzskatus.

[7] Saskaņā ar Krimināllikuma 51. panta pirmo, otro daļu piespriestajam sodam šajā lietā pilnīgi pieskaitīt neizciesto transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas sodu pēc Kurzemes rajona tiesas 2023. gada 18. maija lēmuma, lietas arhīva Nr. 4.1-1/0113-23/26. Neizciestais transportlīdzekļa vadīšanas tiesību sods ir 4 gadi 5 mēneši un 12 dienas. Papildsods pieskaitāms pilnībā, jo par jauno noziedzīgo nodarījumu šāds papildsods nav paredzēts.

[8] Tiesa izskaidro /pers. A/, ka viņam ir pienākums pieteikties probācijas uzraudzības izpildes uzsākšanai Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai nākamajā darba dienā pēc atbrīvošanas no brīvības atņemšanas iestādes.

[9] Tiesa uzskata, ka, līdz spriedums stājas spēkā, /pers. A/ saglabājams drošības līdzeklis – apcietinājums, jo /pers. A/ tiek notiesāts par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu ar brīvības atņemšanas sodu.

[10] Saskaņā ar Krimināllikuma 52. pantu brīvības atņemšanas soda termiņā ieskaitāms šajā lietā aizturēšanā un apcietinājumā pavadītais laiks no 2024. gada 28. augusta līdz 11. oktobrim un no 2024. gada 11. oktobra līdz spriedums stājas spēkā.

[11] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 80. panta trešo daļu /pers. A/ juridisko palīdzību krimināprocesā sniedza zvērināti advokāti Edmunds Dadzis, Linda Elsberģe, Artūrs Ševčuks.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84. panta otro daļu samaksāt zvērinātam advokātam Edmundam Dadzim no valsts budžeta līdzekļiem par sniegto juridisko palīdzību /pers. A/ 70 EUR; samaksāt zvērinātai advokātei Lindai Elsberģei no valsts budžeta līdzekļiem par sniegto juridisko palīdzību /pers. A/ 57,50 EUR; samaksāt zvērinātam advokātam Artūram Ševčukam no valsts budžeta līdzekļiem par sniegto juridisko palīdzību /pers. A/ 157,10 EUR.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367. panta pirmās daļas 4. punktu, 368. panta pirmo daļu piedzīt no /pers. A/ par labu valstij procesuālos izdevumus par aizstāvju sniegto juridisko palīdzību 284,60 EUR, nosakot termiņu procesuālo izdevumu labprātīgai atlīdzināšanai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, – un pienākumu iesniegt tiesai dokumentus par izdevumu samaksu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520. pantu, tiesa

nosprieda

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem, probācijas

uzraudzību uz 1 (vienu) gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51. panta pirmo, otro daļu piespriestajam sodam šajā lietā pilnīgi pieskaitīt neizciesto sodu pēc Kurzemes rajona tiesas 2023. gada 18. maija lēmuma, lietas arhīva Nr. 4.1-1/0113-23/26, un

galīgo sodu /pers. A/ noteikt brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem, probācijas uzraudzību uz 1 (vienu) gadu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem 5 (pieciem) mēnešiem un 12 (divpadsmit) dienām.

/pers. A/ ir pienākums pieteikties probācijas uzraudzības izpildes uzsākšanai Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai nākamajā darba dienā pēc atbrīvošanas no brīvības atņemšanas iestādes.

Saglabāt līdz spriedums stājas spēkā /pers. A/ drošības līdzekli – apcietinājums.

Ieskaitīt brīvības atņemšanas soda termiņā šajā lietā aizturēšanā un apcietinājumā pavadīto laiku no 2024. gada 28. augusta līdz 11. oktobrim un no 2024. gada 11. oktobra līdz spriedums stājas spēkā.

Samaksāt zvērinātam advokātam Edmundam Dadzim no valsts budžeta līdzekļiem par sniegto juridisko palīdzību /pers. A/ 70 EUR (septiņdesmit *euro*).

Samaksāt zvērinātai advokātei Lindai Elsberģei no valsts budžeta līdzekļiem par sniegto juridisko palīdzību /pers. A/ 57,50 EUR (piecdesmit septiņi *euro* 50 centi).

Samaksāt zvērinātam advokātam Artūram Ševčukam no valsts budžeta līdzekļiem par sniegto juridisko palīdzību /pers. A/ 157,10 EUR (viens simts piecdesmit septiņi *euro* 10 centi).

Piedzīt no /pers. A/ par labu valstij procesuālos izdevumus par aizstāvju sniegto juridisko palīdzību 284,60 EUR (divi simti astoņdesmit četrus *euro* un 60 centus), nosakot termiņu procesuālo izdevumu labprātīgai atlīdzināšanai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, – un pienākumu iesniegt tiesai dokumentus par izdevumu samaksu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 10 dienu laikā no 2024. gada 4. novembra Kurzemes apgabaltiesā Krimināllietu tiesas kolēģijā, sūdzību iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese A.Simsone

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu